

“Una guerra no és mai una moda”

Llorenç Capellà, escriptor que alterna la novel·la i el periodisme, acaba de publicar el *Diccionari vermell*, un inventari amb els noms de les víctimes del feixisme a Mallorca durant la guerra civil.

Quant de temps va necessitar per a enllestir aquest diccionari?

—Sempre som una mica tímid a l'hora de parlar de la feina que faig, però puc dir que han estat cinc o sis anys de feina intensa. Una tasca de més de sis hores diàries, i això, clar, no em deixava gaire temps ni per a la creació ni per a la premsa. Però aquell treball era realment com fer una novel·la.

—¿Tan apassionant com escriure una novel·la?

—Sí, era llevar cortines de la nostra història, tant col·lectiva com personal. Recórrer un poble, cada carrer, casa per casa, em permetia descobrir la història d'abans però també la d'avui, la dels homes i les dones amb qui vaig parlar. Va ser com escriure un llibre de viatges, i ara pens en una obra com *Juan Rulfo*, per exemple.

—¿Quina era l'actitud de les persones que entrevistava?

—Hem de tenir en compte l'època en què vaig realitzar el treball: des de l'any 1973 fins a 1978. Al principi la gent tenia molta por i per això hi havia una certa reticència; després la situació canvià completament i gairebé m'avassallaven oferint-me informació. Vaig utilitzar molts mètodes distints: acudir als partits d'esquerra, parlar amb els vells republicans i els capellans joves...

—Entre els pobles de Mallorca amb més víctimes hi hagué precisament el seu, Algaida...



«El Diccionari és el meu homenatge als que moriren a les carreteres de Mallorca».

—Fer aquest llibre m'ha permès conèixer també la meva història. Algaida tenia formació d'Esquerra Republicana, era una zona agrícola molt pobra, un lloc sense gens de radicalització ideològica. En canvi i sorprenentment, la repressió hi va ser terrible. Això potser s'explica perquè el marquès de Zayas tenia una possessió en el terme.

—¿Com creu que reaccionen avui els joves en parlar de la guerra civil?

—Consideren que és la guerra dels carques, dels padrins. Em sembla cruel perquè una guerra mai és una moda. D'altra banda, i a la

vegada, es tracta d'una postura lògica perquè s'ha fet un abús del tema. Actualment, el tema novel·lístic de la guerra civil es considera a priori com a «passat» i aquesta actitud em sembla molt superficial. S'hauria d'analitzar en profunditat perquè té grans possibilitats de creació: quan els enfrontaments humans arriben al grau màxim, el resultat literari és apassionant.

—¿Quina acollida ha tingut el Diccionari vermell?

—Una rebuda important. Ja fa deu anys que el tenc escrit i en aquest temps he rebut telefonades i cartes de gent que s'hi interessava.

Crec que atrau dos públics distints: els historiadors i les capes populars, els familiars de les víctimes o els que s'hi apropen per simple curiositat. És un estudi de la repressió i per això mateix ha cridat l'atenció.

—¿Per què aquest llarg període sense publicar?

—En haver-lo acabat, vaig tenir un sentiment de feina acomplerta: era el meu homenatge als que moriren a les carreteres de Mallorca. Però la publicació era una qüestió diferent. Al principi hi hagué oposicions polítiques dels partits que tenien el poder i no eren els de dreta precisament. Llavors, quan s'havia de publicar, hi hagué el colp d'estat i no ens va semblar oportú traure'l. Ara he respost a la gent que se sent recompensada amb el llibre.

—¿Quins són els seus projectes actuals?

—Tenc el projecte d'una novel·la, *Mireia emmarcada a la finestra*, que fa anys que faig i refaig, i d'una obra teatral, *Un bou ha mort a Manolete*. A més, hi ha el meu treball com a periodista, que em permet un profund contacte amb la vida. Molts dels escriptors de la meva generació venim de l'àrea rural, per això a l'hora de fer novel·la urbana ens hi hem d'acostar com a periodistes. A la vida urbana s'hi entra pel coneixement dels mons marginals, i això és el que em permet la pràctica del periodisme.

Maria de la Pau Janer